

Trung Quốc trở thành thị trường xuất khẩu lớn nhất của nông lâm thủy sản Việt Nam

10:44 09/04/2026

Quý I/2026, Trung Quốc chính thức vượt Mỹ để trở thành thị trường xuất khẩu lớn nhất của nông lâm thủy sản Việt Nam, với mức tăng trưởng ấn tượng 37,6%. Đà tăng lan tỏa ở hàng loạt mặt hàng chủ lực, nhưng cũng đặt ra bài toán lớn về phụ thuộc thị trường.

Tăng trưởng bất phá trên diện rộng

Theo báo cáo của Bộ Nông nghiệp và Môi trường, kim ngạch xuất khẩu nông lâm thủy sản trong 3 tháng đầu năm đạt 16,69 tỷ USD, tăng 5,9% so với cùng kỳ năm trước.

Đáng chú ý, Trung Quốc chiếm tỷ trọng 22,1%, chính thức vượt Mỹ (18,3%) và Nhật Bản (7,1%) để trở thành thị trường xuất khẩu lớn nhất của Việt Nam.

Xuất khẩu sang Trung Quốc tăng tới 37,6% – mức cao nhất trong các thị trường lớn. Điểm đáng chú ý là động lực tăng trưởng không đến từ một ngành hàng riêng lẻ mà lan tỏa trên nhiều nhóm hàng chủ lực.

Ảnh minh họa

Trong đó, gạo là điểm sáng nổi bật khi giá trị xuất khẩu sang thị trường này tăng gấp 2,5 lần. Nhu cầu nhập khẩu gia tăng nhằm đảm bảo an ninh lương thực của Trung Quốc đã kéo mạnh kim ngạch chung trong quý đầu năm.

Cà phê cũng ghi nhận tín hiệu tích cực. Dù giá xuất khẩu bình quân chung giảm 16,9%, nhưng riêng thị trường Trung Quốc lại tăng gấp đôi về giá trị, cho thấy xu hướng tiêu dùng đang mở rộng nhanh tại đây.

Ở nhóm rau quả, Trung Quốc tiếp tục là thị trường tiêu thụ lớn nhất, chiếm khoảng 54% thị phần. Giá trị xuất khẩu tăng tới 76,2%, với các mặt hàng chủ lực như sầu riêng, mít và các loại trái cây nhiệt đới tận dụng tốt lợi thế địa lý và chi phí logistics.

Không chỉ dừng ở nông sản, các nhóm hàng khác cũng tăng tốc mạnh. Xuất khẩu thủy sản sang Trung Quốc tăng 58,5%, trong khi gỗ và sản phẩm gỗ tăng 48,5%, góp phần bù đắp sự sụt giảm tại thị trường Mỹ. Hạt điều tăng 23,7%, sắn và các sản phẩm từ sắn tăng 15,1%, tiếp tục củng cố vai trò của thị trường này trong cơ cấu xuất khẩu.

Xu hướng dịch chuyển sang thị trường gần

Tổng thể, châu Á tiếp tục là khu vực tiêu thụ lớn nhất, chiếm 45,1% tổng kim ngạch xuất khẩu nông lâm thủy sản của Việt Nam. Điều này phản ánh xu hướng dịch chuyển thị trường theo hướng ưu tiên các đối tác gần về địa lý, giúp tối ưu chi phí logistics và thời gian vận chuyển.

Ở chiều ngược lại, kim ngạch nhập khẩu nông lâm thủy sản đạt 11,91 tỷ USD, tăng 3,6%. Nhờ đó, toàn ngành vẫn duy trì mức xuất siêu 4,78 tỷ USD, tăng 12% so với cùng kỳ.

Các nhóm hàng đóng góp lớn vào thặng dư thương mại gồm lâm sản với 3,32 tỷ USD, thủy sản 1,87 tỷ USD và nông sản 1,31 tỷ USD.

Cơ hội lớn nhưng áp lực không nhỏ

Việc Trung Quốc vươn lên dẫn đầu mở ra dư địa tăng trưởng lớn cho xuất khẩu nông lâm thủy sản Việt Nam. Tuy nhiên, điều này cũng đặt ra bài toán quen thuộc về sự phụ thuộc vào một thị trường.

Trong bối cảnh các tiêu chuẩn kỹ thuật, kiểm dịch và chính sách nhập khẩu của Trung Quốc ngày càng siết chặt, yêu cầu đặt ra không chỉ là gia tăng sản lượng mà còn phải nâng cao chất lượng, truy xuất nguồn gốc và đảm bảo tính ổn định của chuỗi cung ứng.

Bài toán chiến lược lúc này không chỉ là mở rộng thị trường, mà còn là nâng cấp toàn diện năng lực cạnh tranh để tận dụng cơ hội mà vẫn giảm thiểu rủi ro phụ thuộc dài hạn.

Phương Thảo (t/h)